

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२२

सत्र – ३

विषय:- भारतीय समाज (भाग-१) (SC – 303)

दिनांक : २६/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)
- १.१ ब्रिटिश आमदानीतील भारतातील जातिव्यवस्था व स्त्रीयांच्या स्थितीतील परिवर्तन स्पष्ट करा.
  - १.२ भारतीय लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
  - १.३ भारतीय समाजातील विवाह संस्थेचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा.
  - १.४ आधुनिक काळातील जातिव्यवस्थेतील परिवर्तनाची कारणे स्पष्ट करा.
  - १.५ अस्पृश्यता निर्मूलनावर माहिती द्या.
  - १.६ ब्रिटिश काळात भारतातील शेतीक्षेत्रात कोणते बदल झाले ते स्पष्ट करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)
- २.१ मध्ययुगीन भारतीय समाजाची माहिती द्या.
  - २.२ ब्रिटिशकाळातील भारतीय समाजात प्रशासनव्यवस्था कशी होती ते स्पष्ट करा.
  - २.३ आर्थिक विकासावर लोकसंख्यावाढीचे होणारे परिणाम सांगा.
  - २.४ लोकसंख्या आणि सामाजिकशास्त्रे यांतील संबंध स्पष्ट करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)
- ३.१ वैदिक धर्म
  - ३.२ कुटुंबव्यवस्थेतील परिवर्तन
  - ३.३ आर्थिक निःसारण
  - ३.४ स्वातंत्र्योत्तर भारतातील धार्मिक जीवन

Translation in English

Sub: Indian Society (Part-1) (SC-303)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
  - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 Illustrate in brief the transformation of caste system and status of women during British rule.
- 1.2 Explain the features of Indian population.
- 1.3 Describe the changes that have taken place in the institution of marriage in India.
- 1.4 Discuss on the factors responsible for the changes in caste system.
- 1.5 Describe on Eradication of untouchability.
- 1.6 Discuss on different changes in the agricultural sector in India during British period.

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 Write on medieval period Indian Society.
- 2.2 Describe on the administrative system during British period.
- 2.3 State the effects of population growth on economic development.
- 2.4 Explain the relation between population and social sciences.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Vedic religion
  - 3.2 Change in family system
  - 3.3 Economic drain
  - 3.4 Religious life in post Independent India
-